

Megjeleni
szombaton reggel.

Előfizetési ár:
Egy évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyed évre 3 kor.
Egyes szám 24 fill.

HONTI LAPOK

Szerkesztő és lapfőigazgató:
HALÁSZ FERENC.

Főmunkatárs:
PÁLYI PÁL.

Nyilttér sora 40 fill.

Hivatalos
s magánhirdetések
árszabas szerint.

Többszöri hirdetések
nél megfelelő ár-
engedmény.

Ipolyság, 1905. szeptember hó 9.

A kormány vád alá helyezése.

Irta: Ivánka István.

Palást, szeptember 7.

Bármily őszintén érzem is én, hogy ennek a nemzetnek csak egy páránya, e hazának csak egy igénytelen kis röge vagyok, mégis fölhíva érzem magamat, hogy hazafiúi kötelességemet csak úgy teljesítem, mint annak legkimagaslóbb sziklacsucsai.

S én ma minden hazafi legszentebb kötelességének ösmerem oda hatni, hogy a nemzet ezt a kormányt — a hazaföldje ez élőhalott hazafiak eleven holttesteit kivessze, mint a hogy a néphit szerint a sirok földje a gonosz életű emberek tetemeit ki szokta vetni magából.

Mert én ma a nemzetre egy kérdést sem ösmerek fontosabbnak és sürgősebbnek, se a magyar hadsereget, se a külön vámot, se a nemzeti követeléseket, se az általános választói jog kérdését, egyiket se előbbre valónak annál, hogy akarjuk-e parlamenti alkotmányunkat föntartani, avagy sem?

Vagy-vagy?! Itt nincs más kitérés.

Vagy ragaszkodunk népképviseleti alkotmányunkhoz, vagy jöjjön az abszolútizmus. S ne játsszuk tovább csak szemfényvesztéstül a drága alkotmányosdít. De, ha ragaszkodunk hozzá, akkor ennek az alkotmány- és törvényellenes kormánynak pusztulni kell.

Én nem értem azokat a jó hazafiakat, (mert a rossz hazafiakat értem,) hogy jogi skrupulózitásból még kérdéses lehet előttünk, hogy ha nem is parlamenti, de talán mégis lehet törvényes ez a kormány?

Kérem szeretettel, nézzük csak a dolgot egy kis egyszerű, józan, ősemberi észszel. S kérdem, úgy a legegységűbb, mint a legfikciózusabb eszű hazafit, hogy addig, míg a nemzet parlamenti alkotmányához ragaszkodik, s az törvényes érvényben fönnáll, hogyan lehet egy kijelentetten inparlamentáris kormány törvényes.

Hogyan lehet a nemzetnek ezt a kormányt, a melyről úgy a királyi leirat, mint maga a kormány, sőt még Tisza István gróf is kijelentette, hogy inparlamentáris, törvényesnek ismerni el, — a míg a nemzet parlamenti alkotmányát maga alól ki nem rugta?

Hogyan lehetne egy parlamentnek egy inparlamentáris kormányt öngyilkossági szándék nélkül törvényesnek elismerni?

Hát kérem! (Engedjék meg, hogy banális legyek.) Ha tud nekem valaki

fából vaskarikát csinálni, akkor én elhiszem neki, hogy ez is lehetséges; de addig az én gyöngye eszemmel a jogászi agyafurtság e felhők fölötti magaslatára képtelen vagyok fölemelkedni.

S addig törvényes kormánynak nálunk csak is egy parlamenti kormányt ösmerhetek el, s ez inparlamentáris kormánynak létjogosultságát, hatóságát el nem ösmerhetem, s ennek elösmerhetését még a törvényessége iránt kétségeskedők szempontjából se fogadhatom el igazoltnak.

S így, míg ez alkotmányunk ellen intézett halálos dőfés el nem háritattik, szerintem minden kérdést félretolva, minden erőnköt ennek a kérdésnek tisztázására kell fordítanunk.

Addig másról nem is tárgyalhatunk! Senkivel! — Még a királylyal sem!

A mi királyaink nem Isten kegyelméből fölének helyezett zsarnokok, de a nemzet akaratóból választott fejedelmek a hazának. A királyt ma is azon a pajzson tartjuk magunk fölött, a melyen eleink Árpádot vezérükké emelték, s az akkor kötött vérszerződésből folynak az ő jogai és kötelességei is. S ha egyszer a nemzet karja, mely királyát e pajzson tartja, el találna zsilbadni, vagy a sok bosszantásra idegessé lenne, egy közös akaratu rándulás kellene csupán s a pajzs a királysággal együtt a porba zuhanna, mert, a ki rajta ül, csak a nemzet akaratóból uralkodik fölötté, mert a nemzet maga fölött korlátlan urnak az egy igaz Istenen kívül más urat el nem ösmerhet.

Igen gonosz tanácsot adtak tehát a mi jó öreg királyunknak azok, a kik az alkotmányt olyképen magyarázták neki, mintha a király felségjogai nem a nemzettől származnának s mintha ő, mint magyar király, nem a nemzet testéből való test, de egy rajta kívül álló hatalom lehetne, a melynek a nemzettel szemben is lehetnek létérdekei.

Szomorú, hogy nemcsak idegen, de még magyar tanácsadói is akadtak, a kik e tévhitben megtartják.

A mint egyáltalán érthetetlen, hogy lehet jó hazafi, (mert rossz hazafit értem, hogy lehet) a ki törvényeinket a nemzet alkotmányos szabadsága hátrányára is kész magyarázni, csak hogy a hatalomnak hódolhasson.

Világért sem akarok anarkiát. A törvények tiszteletét a mai helyzetben kétszeresen fontos hazafi kötelességnek ismerem, de például azt még sem értem, hogy ott, a hol a törvény né-

melyek szerint magyarázatra szorul, mert vannak, a kik így, mások más-képen fogják föl, mért kellene egy igaz hazafinak éppen a nemzet alkotmányos szabadságára nézve hátrányos magyarázatot fogadni el?

Ha csakugyan magyarázatra szorul a törvény, azt véglegesen csak is a törvényhozás magyarázhatja, a ki a törvények alkotására hivatott; s ha ez alkotmányosan meg nem nyilatkozhatik, is még is csak inkább fogom addig is a nemzetre nézve előnyösebb magyarázatot elfogadni, mint azt, melyet a nemzeti életerő megbénítására törekszenek.

Akár mint vitatja is az a kormány az ő törvényességét, azt a törvény-magyarázatot nekünk elfogadnunk nem szabad. Ezt a nemzeti létosztón sem engedheti.

S miután eltekintve az egyéb alkotmány ellenes cselekedeteitől, amik a javasolt feliratban felsoroltatnak, már magával a létezése tényével is folyton vét az alkotmány ellen, ennek a kormánynak a vád alá helyezését minden józan hazafianak tartózkodás nélkül kívánnia kell.

Ipolyság, szeptember 1.

Közigazgatási bizottságunk e hó 6-án tartotta meg rendes havi ülését Lits Gyula főispán elnöklété alatt. Az ülés első tárgya a fél éves jelentés volt, melynek két érdemleges pontja az okleveles bábák ügye és a svéd-gyufa monopóliumára vonatkozó javaslat volt. Az elsőre nézve a vármegye főorvosa kívánja felhívni a belügy-miniszter figyelmét, hangsúlyozván ama tényt, hogy míg a „cédulás” bábák működése eltiltva nem lett, addig az okleveles bábák kiképzetése hasztalan fáradság. A svéd gyufa kérdését a közigazgatási előadó vetette fel a számos előfordult tüzesettel foglalkozva.

A jelentés kéri a kormányt, hogy törvényhozásilag intézkedjék a svéd gyufa kizárólagos használata érdekében.

A tanfelügyelő jelentése kapcsán Kudora János indítványára utasította a bizottság az alispánt, hogy a magyar nyelv tanításának a népiskolákban való ellenőrzése tárgyában tegyen javaslatot.

A kir pénzügyigazgatóhelyettes számol be a múlt évi adóbefizetésről, mely érdekes kimutatás szerint az egyenes adóknál az ez idei augusztus haváig befizetett adó 380.313 korona 65 fillérel kevesebb az 1904. évi augusztusban elért eredménnyel szemben.

Az ülésen jelen voltak elnöklő főispánon kívül Czobor László alispán, Somogyi Béla főjegyző, Landauer Béla tb. főjegyző, Czompó Ede, Pályi Pál, Okolicsányi István aljegyzők, Czobor Gyula dr. közig. gyakornok, Nyáry Alfréd báró árvaszéki elnök, Józsa Pál kir. főmérnök, Lipsey Ervin dr. kir. főügyész helyettes, Rill József kir. tanfelügyelő, Biber István kir. pénzügyigazgató helyettes, Salkovszky Ferenc dr. t. ügyész, Ivánka Oszkár, Jankovich Béla dr., Sági Benő, Kudora János, Bolgár János, Berkó István választott tagok.

Az ülés fél 12 órakor ért véget.

Nemzeti ellenállás.

Rendkívüli közgyűlés.

Vármegyénk törvényhatósági bizottsága e hó 7-én *Lits Gyula* főispán elnökölete alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melynek két fontos tárgya a *nemzeti ellenállás*, továbbá a *kormányvád alá helyezése* tárgyában hozott határozat volt.

E két tárgyról következő tudósítás számol be.

*

Lits Gyula főispán 10 órakor a bizottsági tagok üljénzése közt megnyitja az ülést.

Somogyi Béla főjegyző bejelenti, hogy *Luka Pál* és *Méhes József* a 25-ös bizottsági tagságról lemondtak.

Méhes József: lemondását visszavonja. (éljenzés.)

Ivánka Oszkár: indítványát *Luka Pál* helyébe a közgyűlés *Terstvánszky Ferencet* választja meg. (éljenzés.)

A belügyminiszter ellen.

Somogyi Béla: ismerteti a belügyminiszter megsemmisítő rendeletét, és a 25-ös bizottság javaslata alapján az állandó választmány javaslatát:

H a t á r o z a t.

Hontvármegye törvényhatósági bizottsága a *belügyi ügyvivő* által 1905. évi 76517. szám alatt leküldött rendeletet, melylyel a *belügyi ügyvivő* a *folyó évi július 6-án* hozott 129. számú meggyebizottsági határozatnak az önként fizetett adók elfogadására és az önkéntes jelentkező újoncok belépésének elősegítésére vonatkozó tilalmait, valamint az *alispánnak* a határozat végrehajtására történt utasítását megsemmisíti, tudomásul nem veszi, a hozott határozatát egész terjedelmében fenntartja, s utasítja a vármegye alispánját, hogy azt a belügyi ügyvivő ellenkező rendeletei dacára szigoruan hajtsa végre.

I n d o k o l á s:

A belügyi ügyvivő megsemmisítő rendelete két fő részre vonatkozik.

Az első rész megsemmisíti a törvényhatóság azon határozatát, a melylyel a közegeinek megtiltja, hogy a törvényhozás által meg nem szavazott adók beszédésénél közreműködjenek, s ilyen önkéntes adó-fizetéseket elfogadjanak.

Ezt a határozatot fen kellett tartanunk, mert maga a belügyi ügyvivő sem állíthatja, hogy a kormány az 1897. évi XX. t.-c. 19. § a értelmében felhatalmazást kapott volna, hogy az állam jövedelmeit beszédhesse.

Felhatalmazás nélkül a miniszterek egyikét sem illeti meg a hivatkozott törvény 20 §-ában meghatározott rendelkezési jog.

De nem csak a beszédés néicsnekik megengedve, hanem az alaptörvényt képező 1867. évi X. t.-c. értelmében az adót országgyűlési évről-évre való megajánlás nélkül még kivetni sem szabad.

Törvényszerű kivetés nélkül adó nem létezik, a mit bárki ezen a címen felajánl, az már nem adó, csak adomány.

A törvényhatóságok ilyen adományok szedésére közegeiket jogosítottaknak nem tartják, az állam végszüksége pedig ilyen adományok szedését annál kevésbé követeli, mert jól tudják, hogy a jelenlegi kormány nem a nemzet akaratából működik. Nemaz a fel-

adatunk tehát, hogy az ilyen kormány működését megkönnyítsük, életét meghosszabbítsuk, hanem az, hogy működését, a mennyire tőlünk telik, mi is lehetetlenné tegyük.

Régebbi törvényeink, így az 1471. évi II. t.-c. valamint az 1504. évi I. t.-c. is köteleességünké teszik ezt az eljárást s nem engedik meg, hogy bármely vármegye önként fizessen adókat akkor, a mikor ilyen adók fizetését az országgyűlés meg nem szavazta.

Ezen törvényes rendelkezések ellen a belügyi ügyvivő mire hivatkozik?

Egyrészt az 1886. évi XXI. t.-c. 19 §-ára, másrészt az adókezelési törvényekre.

Az 1886. évi XXI. t.-c. 19. §-ára való hivatkozás cinikus meztelenségben tárja elénk a jelenlegi ügyvivők törvénytiszteletének teljes hiányát.

Ez a törvényszakasz úgy rendelkezik, hogy a vármegye köteles végeredményben a kormány minden rendeletét végrehajtani, ha az nem a meg nem szavazott adók tényleges behajtására, vagy nem a meg nem szavazott újoncok tényleges kiállítására vonatkozik.

Tehát a kormány tudta azt, hogy ahhoz, a mit követel, joga nincs, még is jogtalant követel, arra számítva, hogy a törvényhatóságoknak úgy sem lesz joguk a végrehajtást megtagadni.

Ez a számítás kétszeresen téves.

Először téves a 19. §. szempontjából.

Igaz, hogy a kormány rendeletei végrehajtandók, ha azt a kormány ismételten követeli.

Ámde ezen törvényszakasz egyuttal

Egy új világból.

Mikor egy belebámulok
A nagy végtelenbe,
S mintha titkos fájdalomtól
Lelkem megremegne,
Olyankor csak simulj hozzám,
Csókold meg az arcom,
Vidámságom csaljad elő: —
Akkor én ezt a szenvedő
Nagy világot bolygom.

Mikor erőt, mezőt, rétet
Elmerengve nézek,
Mintha titkos varázs nyelven
Beszélgetnék velek;
Meg ne zavarj! — bűvös kép az,
A mit akkor látok,
Óh, ne szólíts ki belőle: —
Akkor én egy álom szötte
Más világban járok.

A mikor meg-elmélázok
Szótalanul, esendbe,
Mintha, mintha körülöttem
Bűvös varázs lengne,
Az arcomon váltakozik
Mosoly, meg a bánat,
Akkor figyelj, én szerelmem,
Csengve — bonyga a lelkemben
Valami dal támad.

S ha látod, hogy a pillámon
Nehéz könnyű reszket,
Lelkemben a való, álom,
S a dol egygyé lesznek; —
Akkor jere, kezeinket
Tegyük össze szépen,
Imádkozunk, én jó lelkem;
Akkor szentelt érzelemben
Főnt járók az éghen.

Nagy Vince.

A t. (megye-) Ház.

(Közgyűlési karcolatok)

*

Már csak-nem egy éve, hogy a politika megposványosodott vizeibe beledobta *Ivánka István* ama követ, a mely ismét hullámzóvá tette azokat; bár a posvány illata mind végig megmaradt a vizen... de ismét megállt a mozgásuk, és lassan-lassan ismét olyan posványosak azok, mint voltak...

Nem használ ennek már semmi, csak a — béke.

A multkorában a nyugalom, mostanában a harc poshasztotta úgy el közéletünket. Hát nem furcsa dolog ez a politika?

*

A 25-ös bizottság nem csak a politikai dolgokat intézi nálunk, de kuruzsol is. Igen. Utóbbi időkben csodákat tesz.

Például: *Méhes József* bátyánk a bizottságban viselt tagságáról lemondott.

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknek, légzőszervek hurutos betegségeinél** úgy mint **idült bronchitis, számarhurut** különösen **lábbadozóknál influenza után** ajánlatos. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik.

A gyógyszerárakban üvegenként 4 koronáért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alatti céggel legyen ellátva **F. HOFFMANN--LA ROCHE & Co** vegyészeti gyár **BASEL** (Svájc.)

azt a jogot adja meg a törvényhatóságoknak, hogy a kormány rendelete ellen a képviselőházhoz forduljanak.

A képviselőház a döntő fórum, a mely ebben a kérdésben irányadó.

A képviselőház pedig már határozott, mert a kormány további működését törvényellenesnek nyilvánította, a közjövödelmek beszédésére nemcsak fel nem jogosította, de attól egyenesen eltiltotta.

Az a határozat, a melyet a képviselőháztól kellett volna kikérni, tényleg már megvan.

Választanunk kellene tehát a között, hogy a nemzet képviselőtének, vagy a nemzet képviselőte ellen működő törvénytelen kormányznak az utasítását kövessük.

A választás nagyon egyszerű. Nekünk az 1886. évi XXI. t. c. 19. §-a értelmében irányadó fórumunk a képviselőház, annak határozatát követni tartozunk.

Nem támogatjuk azt a kormányt, a mely szembe helyezkedik a nemzet képviselőtével, a nemzet alkotmányával, mert ez a kormány törvénytelen, a hatalmat csak usurálja.

Az előadottak után akademikus jellegű az a másik kérdés, hogy az önként fizetett adók beszédése az 1886. évi XXI. t. c. 20 §-a alapján is megtagadható-e vagy sem.

Ámde kétségtelen, hogy a törvényhozás a hivatkozott törvényekben s különösen az 1867. évi X. és 1897. évi XX. t. c.-ben a kormányzás eszközeit akarta elvonni a törvénytelenül működő kormánytól, a törvényt tehát

nekünk is így kell magyaráznunk, hogy ezt a célt szolgáljuk.

Az adó behajtás alatt így nem érthetjük azt, a mit a törvénytelenül működő kormány érteni akar, hogy az alá a „beszedés“ nem tartozik.

Midőn az adók beszédéséhez a község a maga közegeit kijelöli és oda állítja s ezek azt beszédek, azzal az adókat épen úgy behajtja, mint bármely hitelező a maga követeléseit.

Ugyanezért törvényeink a „beszedés“ és a „behajtás“ kifejezéseket vegyesen használják.

És éppen a belügyi ügyvivő által hivatkozott 1883. évi XLIV. t. c. III. részében az adóknak „végrehajtás utján való behajtásáról“ rendelkezvén, ezzel szembe állítja a közönséges behajtást vagyis a beszédést, a végrehajtás utján való behajtással.

Ha így meg kell állapítanunk azt, hogy adókat behajtani jogosítva nem vagyunk, akkor a belügyi ügyvivőnek az adókezelési törvényre állapított indokolása súlylál nem bírhat.

Annál kevésbé, mert az adókezeléshez első sorban adó kell hogy létezzen.

A második része a belügyi ügyvivő rendeletének az a része, a melyben azt kívánja, hogy határozatunkat az önként belépő ujoncok belédése körüli segédkezésre ne értsük.

Ez a kívánság is törvény-ellenes.

Eltekintve attól, hogy ezen rész tekintetében is ugyanazon indokok állanak, a melyeket az adókra nézve előadtunk, tökéletesen, mindegy hogy a hatóság a fősorozáson vagy azon kívül

segíti-e elő bármely ujonc belépését, vagyis tényleges kiállítását.

Annál kevésbé mert az 1889. évi VI. t. c. 16 §-a értelmében az önkéntesek belépése a hadsereg kiegészítésének egyik módja.

A véderő törvény végrehajtása tárgyában kiadott utasítás 124 §-a 5 pontjának utolsó bekezdésében világosan tartalmazza, hogy a 6. § I. pontjában megjelölt önkéntesek, vagyis azok, a kik szolgálati kötelezettségük teljesítése előtt önként belépnek, tehát a kiknek a belépéséhez a hatóság közreműködése szükséges, az ujonc jutalékba beszámítanak.

Ezen jutalék tényleges kiállítása pedig az 1889. évi VI. t. c. 14 §-a értelmében a törvényhozás megszavazása nélkül tilos.

De önkéntes ujoncok kiállítását akkor sem eszközölhetnénk, ha azok a törvényes jutalékba be sem számíttatnának, mert nyilván való megkerülése volna a törvénynek, ha a meg nem szavazott ujoncok önkéntesekkel pótolatnának, a kik abban a hiszemben, hogy kötelezettségüknek úgy is eleget kell tenniök, esetleg önként jelentkezének.

Mindezen indokok alapján előbbi határozatunkat egész terjedelmében fenn kell tartanunk, s az azzal ellenkező törvénytelen rendeleteket figyelme nem vehetjük.

Az előadottakból folyik egyúttal az a rendelkezés is, hogy a vármegye alispánját határozatunk feltétlen végrehajtására utasítjuk.

Lits Gyula főispán: javaslatot egyhangulag határozattá emelt.

Miért?

Öreg korára való tekintettel.

A legyobb meglepetéssel vonta vissza a mai ülésen lemondását.

Miért?

Ennek csak egy oka lehet, — megfiatalodott.

*

A híres bizottság, a mely kormányokat helyez vád alá, mégis csak fél Fehérvárytól.

Hiába, a miniszterelnök katona, és ez imponál a cibileknek.

De segítenek ők magukon, mert a lemondó Luka Pál helyébe megválasztják Tersztyánszky Ferencet.

Miért éppen őt? mert katona, — alezredes.

*

Az ülés különben a körülményekhez képest meglehetősen látogatott.

Még hölgyek is jöttek a karzatra, a kik meglepetve látták, hogy az előadók között már csak két legény van: Czompó és Okolicsányi Pista. (Totovits nem ül a zöld asztalnál.)

Haj, haj! pusztulunk, veszünk...

Egyébként indítványt akarnak tenni, hogy Pályi cserélne Czompóval helyet, hogy az asztal két szélén üljön a két legény ember.

*

Vád alá helyezik a kormányt.

Senki se bánja, de Mühlstein Gábor — talán ügyvédi hivatásából folyólag — védi őket.

Azaz hogy nem is védi, de fölöslegesnek tartja, hogy mink is vádoljuk, mikor az országház „25-ös bizottsága“ ugyanis megtette az indítványt.

— Olyan ez kérem, mondja az ügyvéd ur — mintha arra adnánk be indítványt, hogy holnap legyen esütörtök.

Harsogó kacaj tölti be a termet, és még a karzatról is lekiabálnak:

— Hisz holnap péntek lesz! . . .

A szónok nem zavartatja magát és nyugodtan jegyzi meg:

— Nem baj . . . ez egyszer esütörtököt mondtam. . .

*

Mühlstein Gábor felszólalása alkalmat adott Ivánka Oszkárnak és különösen Csermák-nak, hogy beszéljen.

Rossz nyelvek mondják, hogy Csermák igen hálás volt ezért, és igen morfondírozott magában.

— . . . különben még azt hitték volna, hogy már — kimerültem!

*

Egyébként Sági Benő szavazást kért a bizalmatlansági indítványra. Biztosan tudni

akarta, hogy állanak az arányok.

Mikor Mühlsteinnel csak Welvert Adolf dr. szavazott nem-mel, Sági azt is szeretne volna, hogy ezt vegyék jegyzőkönyvbe.

Lits Gyula főispán ezt nem tehette, mert ennek csak névszerű szavazásnál van helye.

— Kár, — jegyezte meg Sági, — megérdemelné a két nemmel szavazó, hogy nevüket megörökítsék szomorú tanúságnak.

*

A múlt ülésen szó volt róla, hogy fizessenek be önkéntes adókat, a mivel a 25-ös bizottság rendelkezék. Mert mit ér a hatalom pénz nélkül? . . .

De ez áldozat meghozatala egész jó fokmérője a hazafias lelkesedésnek, mert azonnal leszált az egész honfiba a 0 fokra, a mennyiben eddig alig 2000 koronát fizettek be a tisztviselői fizetések céljaira.

*

Azt hiszem, hogy a jövő ülés már nem lesz ex-lex-ben, és ha abban is lesz megtartva, alig lesz érdeklődő közönsége, és ha lesz érdeklődő közönsége, nem lesz karcolatírója, de ha lesz is karcolatírója, (ezek után) nem lesz — olvasója. Ugy-e? . . .

Némó.

A kormány vád alá helyezése.

Somogyi Béla főjegyző: olvassa az állandó választmány javaslatát:

Tisztelt Képviselőház!

Hontvármegye törvényhatósági bizottsága mai napon tartott rendkívüli közgyűléséből hozott határozatából kifolyólag azon kérelemmel fordul a t. képviselőházhoz, miszerint a kormány vád alá helyezése iránt a szükséges lépéseket minél sürgősebben megtegye.

Sajnos, maga ezen kormány gondoskodott arról, hogy ezen kérelmet ne legyen szükséges bővebben megindokolni. Gondoskodott arról, a mikor alkotmányellenes, inparlamentáris kormányalakításra vállalkozott, a mikor, dacára annak, hogy az országgyűlésen a számokban kifejezett legnagyobb fokú bizalmatlansággal találkozott, helyén mégis megmaradt, a mikor ex-lexben az országgyűlés elnapolását ajánlotta és keresztülvitte a felségnél, a mikor a törvény határozott és tiltó rendelkezéseit félremagyarázó és kijátszó utasításaival árasztotta el azon hatósági közegeket, a melyek eddig megszokott engedelmisségétől várhatta rendeletei teljesítését, a midőn tervszerűen meggátolta megsemmisítő rendeleteivel a törvényhatóságokat önkormányzati joguknak a törvény keretein belüli gyakorlásában, s végül, a mikor felhatalmazás nélkül rendelkezik az ország közbizonyával.

Mühlstein Gábor: feleslegesnek tartja a javaslatot, mert köztudomású, hogy a koalíció vezérlőbizottsága kimondotta, hogy benyújtja a kormány ellen a vád alá helyezési indítványt. (nagy zaj ellenmondások). Ez a javaslat épen olyan furcsa, mintha azt mondanák, hogy holnap esütörtök lesz... (nagy derűtség. Felkiáltások: husz holnap péntek lesz.)

Ivánka Oszkár: igaz, hogy a hírlapokból tudjuk, hogy a vezérlő bizottság elhatározta a kormány vád alá helyezését, de ezt nem a képviselőház határozta el, mi pedig a képviselőházhoz fordulunk, különben is demontstrálnunk kell, hogy az ország közvéleménye is úgy gondolkozik.

Csermák Ernő dr.: az előtte szóló álláspontjához még azt teszi hozzá, hogy a törvényhatóságnak demonstrálni kell, hogy a törvényhatóságok autonómiája ellen intézett támadásokkal szemben védekezni kell.

Sághi Benő: szavazást kér.

A szavazás felállással történvén, Mühlstein Gábor és Welwart Adólf dr. nemmel szavazunk. (zajos közbekiáltások.)

Ivánka László: Bezirkerek lesznek!

Sághi Benő: Kéri a két nemmel szavazó nevét jegyzőkönyvben szomorú példaadásul örök időkre megörökíteni.

Lits Gyula főispán: csak névszerinti szavazásnál vehetők a nevek jegyzőkönyvbe. Az állandó választmány javaslatát nagy többséggel 2 szavazat ellen határozattá emeli.

Gyufagyár Hegybányán.

E hó 1-én tartotta a Hegybányán alapítandó gyufagyár részvénytársaság első értekezletét, mely értekezletre az érdekelteket Sztankay Aba dr. — kit eme nevezetes eszme fölvetése és propagálása körül a legnagyobb elismerés illet, — hivta össze.

Az élénken látogatott gyűlésen úgy Hegybánya intelligenciája, mint szomszéd törvényhatóságunk, Selmecbánya város képviselője volt. A gyűlésre meghívott miniszteri tanácsos s bányagazgatót Svehla Gyulát, illetve a bányakincstárt Jákó Gyula kir. főmérnök, a hegybányai kir. bányahivatal h. főnöke képviselte, jelen voltak a gyűlésen a többek közt a Selmeci Takarékpénztár képviselőjében ennek vezérigazgatója Hornyacsék István, a pénzügyésze Wagner László dr. és igazgatótanácsának tagja Székely Vilmos kíséretében. A Selmeci Népbank megbízásából megjelentek az intézet ügyésze Balázs Aladár dr. és Wagner Lajos könyvelő.

A gyűlést Sztankay Aba dr. nyitotta meg, egyben jelenti, hogy a vármegye alispánját hivatalos elfoglaltsága akadályozta a megjelenésben, szívélyes üdvözlőt küldi azonban az értekezletnek s biztosítja az érdekeltséget hatósági és magán készsége közreműködéséről. Sztankay József kir. tanácsos, polgármester távolmaradását kimentti s üdvözi az érdekelteket értekezletét s a vállalatához töle telhető erővel csatlakozik.

Sztankay megnyitóját következőkben folytatta:

— A kincstári bányauzem évek óta tapasztalható rohamosnak mondható eszkényése s az ez okozta munkahiány s munkás felesleg szomszéd gondos törvényhatóságunk vezetését komoly gondolkodásra készítette, hogy a város munkásnépe kenyér nélkül ne maradjon, ha ezen folytonosnak mondható pangás munka nélkül hagyná a város munkás lakosságát — e gondoskodásának köszöni Selmecbánya városa azon egyes nagyobb iparvállalatait, mint az országos híri cipő és kötőgyárat, stb. mely pár évi fenállása óta máris több száz munkás lakójának ad munkát, így kenyeret. Selmecbánya tehát erejéhez képest gondoskodik munkás s kenyeret véres verejtékkel szerző népe megélhetéséről. Hegybánya, Hontvármegye e mostoha gyermekéről azonban gondoskodás a vármegye részéről eddig nem történt. Nándory Pál a járás főszolgabírája s a felszólaló együttes működése adta az eszmét végre, hogy a szegény hegybányai munkásnép kenyeréről is az esetleges bányauzemnek megszüntetése alkalmával gondoskodva legyen. E kérdést iparvállalat alapításával véli előadó megoldani. Az alapítandó iparvállalat rentirozása céljából olyat kell választanunk, melynek gyártmányai közszükségletet elégítenek ki, mely a messze környéken még nem létezik s fenállása a jövőben legkevésbé kétséges. Az előadó szerint ily iparvállalat egy gyufagyár létesítése lenne. Az előadó bemutatja egy ily gyufagyár tervezetét, mely alapon, feltéve, hogy a bányakincstár meglévő számtalan épületei közül egyet átengedni kegyes lenne, úgy körülbelül 100000 korona alaptökével oly méretű gyárat lenne képes létesíteni, mely naponta 50—60 egész és fél munkás alkalmazásával 60000 doboz svéd s 30000 doboz kenes gyufát lenne képes előállítani, mely mennyiség napi 1000 korona bruttó jövedelemnek felelne meg.

A svéd gyufához szükséges fa kérdése hosszabb megbeszélést provokál, — tekintve azonban azon tény, miszerint ugyazólván az összes hazai gyufagyárak szállított fával dolgoznak e gyártmány előállításánál, a gyufagyár létesítése ezen a kérdésen el nem bukik, annál is inkább, mivel Gerő Gusztáv kir. főerdész s erdőgondnok a megfelelő famínőségnek a kobergi erdőben való létezését tudja, bár

menyiséget illetőleg számbeli adatokkal nem szolgálhat. Elhatározottat a szomszéd erdőtulajdonosokkal ez irányban érintkezésbe lépni.

Hornyacsék István takarékpénztári vezérigazgató ajánlja az érdekeltségi gyűlésnek, hogy a legközelebbi értekezleten a legminuciózusabb kalkulációval lépjen fel a gyáralapítás költségei s az üzem költségét illetőleg, hogy így ezen adatokból világossá válhassék egy ily gyár léteztetése. Ajánlja továbbá, hogy az érdekeltség lépjen érintkezésbe a beszercebányai ipar és kereskedelmi kamarával is a gyáralapítási kérdésének tüzetesebb tárgyalására.

Mindez elhatározottat s a további munkálatok végzésére egy 12 tagú bizottság küldetett ki a következők személyében: Jákó Gyula kir. főmérnök, h. bányahivatali főnök, Nándory Pál főszolgabíró, Gerő Gusztáv kir. főerdész, Hornyacsék István pénzügyésze, Wagner László dr. és Balázs Aladár dr. pénzügyészei ügyészek, Weisz József, Lehoczky Lajos, Stern és Eichel kereskedők, Barsy Ernő és Sztankay Aba dr. személyében.

Az ügy előadója kérdést intéz a bányakincstár képviselőjéhez, vajjon a bányakincstár a gyufagyár létesítése után mily támogatásban részesítené azt? A bányakincstár képviselője Jákó Gyula erre felhatalmazás folytán kijelenti, hogy a gyufagyár céljaira hajlandó lesz a bányakincstár a Selmec—hegybányai uton a puskaporos torony alatt levő gyári épületnek igen megfelelő erős s igen jó karban levő emeletes kincstári volt magtárt átengedni, sőt reményt nyújt ahhoz is, hogy állami szubvenció elnyerése bizonyos számú munkások alkalmazása esetén nincs kizárva.

A felajánlott épület igaz már Selmecbánya törvényhatósága területén fekszik, de közelebb Hegybányához, mint Selmechez, így az esetleg alapított gyár munkásait hegybányaiak alkotnák.

Sztankay Aba dr. erre köszönetet mond a megjelenteknek a meglepő fokú érdeklődésükért, különösen köszöni a kincstár képviselőjének s a selmeci két pénzügyésze vezetésének s a járás főszolgabírájának megjelenését és szíves érdeklődését.

Végre Wagner László dr. ügyész mond meleg szavakban köszönetet Nándory Pál főszolgabíró és Sztankay Aba dr.-nak, kik is az elsők, kik Hontvármegye területén iparvállalat létesítésére faradoznak kevésbbé üzleti, mint inkább emberbaráti szempontok vezérvén cselekedetüket.

A h é t r ő l.

— szeptember 8.

A Sportklub tennisz-versenye.

A hagyományos balszerencse üldözte a Honti Sport-Klubot a f hó 2-től 5-ig bezárólag megtartott országos lawn-tennisz versenye alkalmából. A versenyekre oly számos nevezés érkezett, s oly erős neveztek be, hogy előrelátható volt, hogy győnyörű küzdelmek fognak lefolyni. A verseny tényleg érdekfeszítő volt, s oly játszmák folytak le, a melyeket még Ipolyságon nem produkáltak, de nagyban rontotta az élvezetet a folyton meg-megújuló eső. Nagyban zavarta a játékot az erős szél is.

Legnagyobb érdeklődés kísérte a bajnoki-verseny döntő mérkőzését, melyben az előküzdelmek győztese, Helvey Géza, a Budapesti (Budai) Tornaegylet tagja mérkőzött a bajnoki cím 1903. és 1904. évi védőjével ifj. Ivánka Lászlóval. Méltó ellenfelek voltak egymáshoz, s a nézőközönség a küzdelmek egy-egy szebb ütését

ismételten jutalmazta tapsal. — A küzdelemből 3 nyert és 1 veszített játékkal Helvey került ki győztesen.

A klub tagjain kívül részt vettek még a versenyekben: Pittl Lujza bárónő, Pittl Livia bárónő, Révay László báró, Palotás Izsó és Fazekas János. Utóbbi kettő a „Budai III ker. torna- és vívó-egylet” tagja. Mindannyian igen jó játékosok, s igazán kívánjuk, hogy a páros-verseny előküzdelmének egyik győztese, a Palotás-Fazekas-pár a döntő küzdelemben részt nem vehetett, mert el kellett utazniok, s így a második helylyel megelégedve, küzdelem nélkül engedték át az elsőséget az ifj. Ivánka László-Berzeviczy-párok.

A versenyek 2-án délután vették kezdetüket és 5-én este fejeződtek be, mely idő alatt szakadatlanul folyt a játék, kivéve, midőn az eső kényszerítette a versenyzőket a játék megszakítására.

A versenyek részletes eredménye a következő:

I. Bajnoki egyes. Vándordíj, melynek végleges elnyerése három győzelemhez van kötve. Védő ifj. Ivánka László 1903, 1904

1 forduló: Ivánka Géza mv. Huszár Elemért 6-0, 6-2, Helvey Géza bye.

2 forduló: Helvey Géza mv. Ivánka Gézát 6-1, 6-3.

Döntő: Helvey Géza mérkőzik a védővel ifj. Ivánka Lászlóval és 5-7, 6-1, 7-5, 6-2, arányban győz.

II. Hölgy egyes (handicap.)

1 forduló: Jagasich Sándorné bye († 30) Dabis Antalné († 15) mv. Kappel Lili († 15 1/2) 6-4, 6-2 br. Pittl Livia (- 1/2) mv. br. Pittl Lujzát (-30) 6-4, 6-2, Bartakovich Ágostonné († 2/3) bye.

2 forduló: Dabis Antalné mv. Jagasich Sándornét w. o. br. Pittl Livia mv. Bartakovich Ágostonnét w. o.

Döntő: br. Pittl Livia mv. Dabis Antalnét 7-5, 6-2.

III. Férfi egyes (handicap.)

1 forduló: Somogyi Béla († 2/3) mv. Herczegh Józsefet († 15 1/2) 10-8, 4-6, 6-2, br. Révay László (-15) mv. Ulrik Józsefet († 15 1/2) 6-4, 8-6, ifj. Ivánka László (-30 2/3) mv. Palotás Izsót (-15 1/2) 6-3, 6-3, Ivánka Géza (-15 1/2) mv. br. Nyáry Alfonzot († 30) 6-1 feladta. Berzeviczy Béla († 20) mv. Helvey Gézát (-40) 4-6, 6-4, 6-2, Czobor Miklós († 15 1/2) mv. Plechló Jenőt († 15 1/2) 3-6, 7-5, 7-5, Tölgyesy Ferenc (0) mv. Huszár Elemért (- 1/2) 6-2, 6-1 Czobor Gyula († 15 1/2) bye.

2 forduló: Somogyi Béla mv. br. Révay Lászlót 6-1, 7-5, ifj. Ivánka László mv. Ivánka Gézát 6-0, 6-2, Czobor Miklós mv. Berzeviczy Bélát 6-1, 6-1, Czobor Gyula mv. Tölgyesy Ferencet 1-6, 6-1, 6-4.

3 forduló: ifj. Ivánka László mv. Somogyi Bélát 2-6, 6-3, 6-2, Czobor Gyula mv. Czobor Miklóst 6-4, 6-1.

Döntő: ifj. Ivánka László mv. Czobor Gyulát 5-7, 6-2, 5-4, feladta.

IV. Páros verseny (handicap.)

1 forduló: Tölgyesy Ferenc — Dabis Antalné (0) bye, Palotás Izsó — Fazekas János (-40) bye, Ivánka Géza — Bartakovich Ágostonné (- 1/2) bye, br. Révay László — báró Pittl Lujza (-15 1/2) mv. Huszár Elemér — br. Pittl Liviát (-15 1/2) 8-6, 6-1, ifj. Ivánka László — Berzeviczy Béla (-15 1/2) mv. Somogyi Béla — Czobor Miklóst († 1/2) 7-5, 6-2, Plechló Jenő — Szokoly Anna († 15) bye, Ulrik József — Jagasich Sándorné († 15 1/2) bye, Czobor Gyula — Herczegh József († 1/2) bye.

2 forduló: Palotás J. — Fazekas J. mv. Tölgyesy Ferenc — Dabis Antalnét 6-4, 4-6, 6-0. br. Révay L. — br. Pittl Lujza mv. Ivánka G. — Bartakovich Ágostonnét 3-6, 6-3, 8-6, ifj. Ivánka L. — Berzeviczy Béla mv. Plechló J. — Szokoly Annát 6-4, 11-9, Czobor Gy. — Herczegh J. mv. Ulrik J. — Jagasich Sándornét w. o.

3 forduló: Palotás J. — Farkas J. mv. br. Révay L. — br. Pittl Lujzát 7-5, 9-7, ifj. Ivánka L. — Berzeviczy Béla mv. Czobor Gy. — Herczegh Józsefet 6-1, 8-6.

Döntő: ifj. Ivánka L. Berzeviczy B. mv. Palotás J. — Fazekas János w. o.

V. Kezdők páros versenye (handicap.)

1 forduló: Kappel Lili — Sartorius István († 4) 6) bye, Berzeviczy Béla — Jagasich Sándorné (-2) 6) mv. Plechló Jenő — Szokoly Annát (-15 3/6) 6-3, 6-4, Czobor Margit — Rác Maca († 15 3/6) 6-3, 6-4, Rác Pál — Salkovszky Imre (-4) 6) bye.

2 forduló: Berzeviczy Béla — Jagasich Sándorné mv. Kappel Lili — Sartorius Istvánt 6-1, 3-6, 6-1, Rác Pál — Salkovszky I. mv. Czobor Margit — Rác Macát 0-6, 6-3, 6-4.

Döntő: Rác P. — Salkovszky Imre mv. Berzeviczy Béla — Jagasich Sándornét 7-5, 6-3.

A végleges eredmény tehát a következő.

I. Bajnoki verseny. 1. Helvey Géza, s ezen győzelme által a vándor-díj egyszeri védője, egyuttal bajnoki szalagon ezüst plaqueot nyer. **2. Ivánka Géza** (bronzérem)

II. Hölgyegyes 1. br. Pittl Livia (váza ezüst verettel) **2. Dabis Antalné** (bronzérem)

III. Férfi egyes 1. ifj. Ivánka László (ezüst fedelű korsó) **2. Czobor Gyula** (bronzérem)

IV. Párosverseny 1. ifj. Ivánka László-Berzeviczy Béla (ezüst cigarettatárcsa és ivó pohár ezüst tartóban) **2. Palotás Izsó-Fazekas János** (bronzérem)

V. Kezdők páros versenye 1. Rác Pál-Salkovszky Imre (egy-egy még beszerzendő tiszteletdíj) **2. Jagasich Sándorné-Berzeviczy Béla** (bronzérem.)

— **Szeptember.** Az ősz mélabuja ott a levegőben, és az esték hidege megöli a virágokat, a zöld, friss faleveleket. Az ég derűs és hideg, telehintve ezüsthéyes csillagokkal, a melyek olyan mások, mint a buja melegű nyári éjszakák reszkető csillagszeméi. Hol eső esik, hol meg derűsen hűvös az idő, a melyet már csak egy-két nap választ el a ködös szürkéség időszakától. Feltámad ma-holnap a hideg őszi szél, a mely lerázza a sárguló leveleket a fákról, és elkészít bennünket a nagy pihenőre: a télre... A nap már rohamosan rövidül és megnyulik a sötét éjszaka, a melyen kísértve jelennek meg a letűnt nyár forró emlékei

— **A főegyházmege köréből.** Segédlelkész minőségben **Légrádi Jánost** Nagymarosra, **Balkó Béla** úrnisest Garamkövesdre helyezték át.

— **Gyászmise.** E hó 11-én hétfőn reggel 8 órakor Schreiber Aladár plebános néhai való nagyasszonyunk Erzsébet királyné halálának évfordulóján ünnepi gyászmisét tart.

— **Házasságok.** **Barok Árim**, a Hontmegyei Népbank főkönyvelője e hó 6-án kötött házasságot **Berczeller Margit** kisasszonnyal, **Berczeller Lajos** ipolysági kereskedő leányával Budapesten.

— **Schvarcz Juliska** kisasszonyt, **Schvarcz Farkas** ipolysági bérkocsi vállalkozó leányát e hó 6-án vezette oltárhoz **Heksch Soma** nagyvárad kereskedő ipolyságon.

— **Klein Jakab** tanító e hó 5-én tartotta esküvőjét **Grünwald Mariska** kisasszonnyal ipolyságon.

— **A H.G.E. választmányi ülése.** A Hontvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató választmánya e hó 5-én tartotta rendes havi ülését Ivánka István elnöklété alatt. A választmány elhatározta, hogy a f. évben Szalkán és Bábán tart tenyész-állatkiállítás és pedig előbbi helyen e hó 17-én, utóbbi helyen pedig 24-én. A díjazás költségeinek fedezésére 600 korona segílyt kér a törvényhatóságtól. Elhatározta továbbá a választmány, hogy a földmívelésügyi miniszternek azon állaspon-tjára, hogy nem alkotmányos miniszterrel nem érintkezik, egyszerűen irattárba teszi ugyan, mindazonáltal az ügy fontosságára való tekintettel ez irányban saját kezdeményezésére az adat gyűjtést eszközölni fogja s az alkotmányos miniszternek annak idején rendelkezésére fogja bocsátani.

— **Hont a Rákóczi-ünnepen.**

Mint már jeleztük, vármegyénk törvényhatósága a nagyszécsényi Rákóczi-ünnepen küldöttséggel képviselteti magát. A küldöttség tagjai: **Lits Gyula** főispán, **Czobor László** alispán, **Nyáry Alfonz** báró, **Somogyi Béla**, **Ivánka Oszkár**, **Ivánka István**, **Majthényi Ottmár** báró, **Totovits Kálmán**, **Bolgár János**, **Kondor József**, **Kondor Emil**, **Fodor Vilmos dr.**, **Haydin Károly**, **Würtzler Gyula**, **Terstyánszky Ferenc**, **Méhes József**, **Laszkáry Pál**, **Benda Miklós**, **Halmay László**, **Szokoly Alajos.**

— **Az ev. templom berendezése.** Az ipolysági ev. templom építési munkái teljesen készek, és most végzik a belső díszítést és berendezést. Rövidesen át isadják a templomot magasztos rendeltetésének.

— **A közigazgatás köréből.** **Lits Gyula** főispán **Konkoly Th. Zoltán** volt szobi körjegyzőt a csábi szolgabírói hivatalhoz irnokká nevezte ki.

— **Elementek a katonák.** Ipolyság város: megint visszazökkent a megszokott unalmas egyhangúságába. Elementek a katonák. Nincsen többé vezényszó, nem hallatszik kardesőrtetés, nem szól a trombita és nem pörög a dob... A hangulatos esti capistráng immár a múlté, és nem is tudjuk, mikor lesz megint olyan idő, hogy városunk szépei katonabanda muzsikája mellett tarthassák a déli esti kórt. Vasárnap hajnalban elment Lévára a banda, hétfőn korán szakadó esőben itt-hagyta a katonák is. Még azt sem láthatták, vajjon akad-e kis lány, a ki element regiment után...

— **Kezdődnek az iskolák.** E napokban Ipolyság utcáin gyakran láttunk pirospozsgás kis leányokat és kis fiukat, a kiket szülőik kézenfogva hoztak városunkba, hogy beírassák iskoláinkba. Még magukkal hozzák a szünidő vidám gondtalanságát, de csakhamar elkezdődik a tanítás összes intézeteinkben, és az apróságok nagy komolyan végzik a hosszú tíz hónapi tanulás keserves munkáját.

— **Uj körjegyző.** **Csiba Antal** okleveles jegyzőt e hó 6-án deméni körjegyzővé egyhangulag megválasztották.

— **Erogén a zsidó templomban.** Mint már jelentettük, az ipolysági zsidó templom az erogén világitást bevezette. Három nagy csillár és számos karos gyertyatartó árasztja szerte a fényt, és a templomban valóságos nappali világosság van. A csillárok és a lámpák izlésesek és minden tekintetben emelik a templomot.

— **Megkerült holttest.** Multkoriban jeleztük, hogy **Borbély Etel** kis leány **Szobnát** a **Garamba** futt és holtteste nyomtanul eltűnt. Mint értesítenek bennünket, a kis leány hulláját azóta kifogták.

— **A tanügy köréből.** **Mosoldnyi Antal** ipolyszakállasi kántortanító állásáról lemondott.

— **Automobil baleset.** **Oberndorff Hugó** gróf mult pénteken egy nő rokonával ipolyságra kocsizott. Királyfia előtt szembeszaguldott velük egy automobil, melyben Sz. Antalba igyekvő előkelő vendégek ültek. Oberndorff lovai az automobilból megijedtek, a kocsit árokba fordították. Oberndorff Hugó gróf a lábán, a vele levő hölgy a karján szenvedett erős sérüléseket, melyeket **Kovács S. Endre** dr. kötözt be.

— **Uj kántor.** A zsidó hitközség új kántora **Glauz Manó** e hó elsején foglalta el állását és pénteken este tartotta meg első előadását a templomban nagy hallgatóság jelenlétében.

— **Az „Iparos Kör”-ből.** Az „Iparos Kör” **Hummel Sándor** dr. igazgató vezetése alatt ülést tartott e hó 5-én. A kör belügyeit tárgyalták, új tagokat vettek fel, távozókat töröltek, és elhatározták ismét a könyvtár megnagyítását.

— **Magániskola Ipolyságon.** Az „Internátus” tervezőinek jelentése szerint, az idő előre haladásával fogva kezdetben csak korreputáló termet bérlet az „Iparos Kör” egyik mellékhelyiségében. Négy tan-

erő működik a korrepetáló tereben, azonban jövőre, a növendékek szaporodásával az „Internátus“ benlakással lesz egybekötve, hol a növendékek teljes ellátásban részesülnek, egyszóval az összes helységek legmodernebbül lesznek majd felszerelve. Jelen tanévre 4 gimnázista, 4 polgárista, mint magán-tanuló jelentkezett, nyilvános vizsga előkészítésére, egy kereskedelmi érettségire, 1 gimnáziumi érettségire. Reméljük, hogy a jövőben szaporodni fog a jelentkezők száma. Ez üdvös intézmény és eszme szíves támogatásra talált számos megyebeli intelligens emel, s a kezdeményezők hálás köszönetüket fejezik ki a szíves fogadtatásért, a melyben őket részesítették s arra fognak törekedni, hogy a sikeres tanügy fejlesztésével viszonozzák a szülőknek irántuk tanúsított jóindulatát.

— **Megőrült hentes.** *Stefanovits Géza* fiatal hentesmester, a kinek nemrégiben még üzlete volt Ipolyságon, buskomorságban szenvedett, és e hó 4-én, hétfőn ki is tört rajta a téboly. *Kovács S. Endre* dr. főorvos egy ápoló kíséretében beszállította a balassagyarmati tébolydába.

— **Megugrott templom rabló.** Kedden estefelé a templomszolga a kat. templom elzárt ajtaján benyitva, az egyik oltár előtt bizgón imádkozni látszó alakot vett észre. De csakhamar észrevette, hogy két persely kinyitva az ismeretlen alak mellett hever. A templomszolga a betörőt torkon ragadta, de az kabátját lovetva, Tesmag irányában elmenekült. A kabát zsebében 24 kor készpénzt, egy megtört szivar és cigarettatárcát, és egy név nélküli 20 éves galíciai zsidó igazolványt találtak. A betörőnek nyoma veszett. — Itt jegyezzük meg, hogy *egy idő óta látunk gyanús páros alakokat a városban ügyelgni, de a rendőrhatalóság abszolút nem kíváncsi rájuk.*

— **Tenyészállat díjazás.** A *Hontvármegyei Gazdasági Egyesület* e hó 17-én Szalkán, 24-én Bálban díjazásos tenyészmarha-kialitást rendez. Egyik és a másik helyen díjakul kiütetnek: Tehenekre: Egy I. díj 50 korona. Egy II. díj 30 kor. Egy III. díj 20 korona. Öt IV. díj a 10 kor. Üszökre: Egy I. díj 50 kor. Egy II. díj 30 kor. Egy III. díj 20 kor. Öt IV. díj a 10 kor. Bikákra: Arany diszoklevél. Ezen díjakra hontvármegyei kisbirtokosok a piros-tarka jellegű fajtahoz tartozó állatokkal pályázhatnak és pedig tehenekkel, melyek már legalább is egy év óta az illető gazda tulajdonában vannak, üszök és bikákkal csupán saját nevelésű egy éven felüli állatokka, mely körülmény a bíráló bizottság esetleges kívánatára az illetékes községi előjáró bizonyítványával igazolandó. Csakis az illető vidéknek megfelelő fajtan eléri jellegbeli kiváltságot díjazák. A nagyobb gazdaságok által kiállított állatok arany diszoklevelekkel lesznek díjazva.

— **Tűz.** Wertheimer Jakab és trsai bérnök — Egyházmárot községben levő szérűjökön e hó 2-án 3-aszlag csépeletlen gabona leégett. — A kár biztosítás révén megtérült.

— E hó 3-án Szántón *Konkoly Thege Sándor* szérús kertjében levő 2 kazal buza szalma és 1 kazal pelyva 4000 korona értékben elégett.

— **Baleset.** *Gyönyör Mátyas* viski lakos *Hirschberg Ignác* gőzgépetelője Tompa községben a gőzgépbe lépett és jobb lábát tokától összerúzta. Balesetének maga az oka, mert helyéről kilépett a lányokkal ját zeni és a mint visszalépett, nem nézett oda és a dobba lépett.

IRODALOM és MŰVESZET.

— **Gardéniák.** *Szöke József* dr. lapunk jeles munkatársának kötete f. é. szeptember hó 15-ikén hagyja el a sajtót. A kötet kiállítása a kezeink között lévő kész anyag után itélve oly brilláns lesz, hogy ehhez hasonló nyomdai munkálat a vidéken még alig jelent meg. Mind ez díszére válik a jeles szerző izlésének, ki

nem csak apart novellákat ad az olvasónak, hanem stilszerű rokokó köntösbe gyűjti azokat, melynek előállításában a kiállító Neumann ipolysági nyomdász cég elvitázhatlan érdemeit szerzett. A kötet közeli megjelenése alkalmával felhívjuk a t. aláírókat, illetve gyűjtőket hogy az aláírási ivatek a szerzőhöz minél hamarabb beküldeni méltóztatassanak, hogy a mű expedálása elé akadály ne gördüljön.

— **Egy szalmaözevegnyári eszaka-kája,** a címe egy pompásan sikerült zenei egyvelegnek *Heidelberg Albert*től. Az idény legszebb zeneszámaiból — minők — Trauidealé keringő, Salomé, Hiawatha néger intermezzók, Banzai, El Kapitán, Náni, Smoky mokes, Adam stb. indulók, Navajo, Cupidó néger táncok, a legújabb magyar nóták, Tom-Pick, Senki dala, János vitéz, Beck-Beck to Baltimore néger táncokplé, Mein Grant stb. *Steinhardt-kuplák*, Mausi sei süss, Wer kein Geld hat, s *Korhely-induló* stb. stbből van ötletes ügyességgel összeállítva, ez a maga nemében páratlan zeneegyveleg, mely díszes párisi — Bród Ernő rajzolta — címlappal 14 oldal terjedelemben *Klöckner Ede* budapesti zeneműkereskedő kiadásában jelent meg s 3 koronáért megrendelhető. A „Zeneő Magyarországon” című h. v. v. v. két-szer s évi 12 kor. ar. ar. megjelenő zenei folyóirat előfizetői e művet mint ez évi 17-ik számot — minden külön díj nélkül — rendkívüli számképen kapják, a minővel hasonló terjedelemben, aktuális ötletszerű albumok alakjában ezután minden év negyedben fog kedveskedni előfizetőinek a „Zeneő Magyarországon”.

Ipolysági piaci árak.

Buza	100 klgknt	kor.	14 00—14 20
Rozs			12 00—12 20
Arpa			11 50—12 50
Zab			11 00—12 00
Bab			19 00—20 00
Kukorica			16 00—17 00

Kemény Dávid

vegytisztító és műfestő intézete
Besztercebányán, (Zólyom m.)

Elvállalja minden nemű férfi- és női-ruháknek, függönyöknek és butorszőveteknek

vegytisztítását

és műfestését

felülmulthatlan kivitelben és legolcsóbb árak mellett.

Szállítás 2—10 nap

Munka a felvételi vállalat Ipolyság részére

Neumann Jakab urnál.

2780. 1905. tkv. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A vámosmikolai kir. járásbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy *Salkovszky Ferenc* dr. t. ügyész által képviselt kir. államkincstár végrehajtató kérelme folytán, — *Csintalan Ferenc* és *Csintalan Pál* korláti lakosok végrehajtást szenvedettek ellen 73 kor. 19 fill. tőke, ennek 1904. augusztus 3-tól járó 5 % kamata, 8 kor. 40 fill. eddigi, valamint 2 kor. 30 fill. eszményi bélyeg beleszámításával 9 kor. 10 fill. jelenleg és a még felmerülendő költségek, kielégítése végett az árverést elrendelte.

Minek folytán *Márianosztrán* a község házánál 1905. évi szeptember hó 28-ik napján délelőtt 10 óra-kor megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog a következő ingatlan, úgy-mint:

1. A márianosztrai 29 sztkjvben † 483. hrsz. szőlő, kikiáltási ára 56 kor.
2. A márianosztrai 294 sztkjvben 33 hrsz. ház és beltelek, 31 hrsz. kert 416 hrsz. kert kikiáltási ára 640 kor.
3. A márianosztrai 294 sztkjvben 752 hrsz. szőlő, kikiáltási ára 16 kor.
4. A márianosztrai 294 sztkjvben 787 hrsz. szőlő, kikiáltási ára 24 korona.

5. A márianosztrai 271. sztkjvben † 629 hrsz. szőlő, kikiáltási ára 36 korona.

6. A márianosztrai 291 sztkjvben A. l. 1—5. sorsz. a. 950 a—1, 1087, b. 1297. b. 4 sorsz. a. közös legelő és 5 sorsz. a. közös erdő, kikiáltási ára 286 korona.

7. A márianosztrai 265 sztkjvben † 541 hrsz. szőlő, kikiáltási ára 22 korona.

Árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbiróság mint tkvi hatóság.
V.-Mikolán, 1905. április hó 22.

Kraicz
kir. aljbíró.

Vezérszó: Minden darab szappan a **Schicht** névvel, tiszta és ment káros alkatrészeketől.

SCHICHT-SZAPPAN!

(„Szarvas” vagy „kulcs”-szappan)
a legjobb és használatban a legolcsóbb, minden ruhanemű és mosási módszer részére.

Átállítás: 25.000 kora fizet *Schicht György* cég
Aussigban bárkinek, aki bebizonyítja, hogy szappana a „Schicht” névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

